

Direktiv om en gemensam konsoliderad bolagsskattebas (CCCTB)

Finansdepartementet

2011-04-19

Dokumentbeteckning

KOM(2011) 121 slutlig

Förslag till rådets direktiv om en gemensam konsoliderad bolagsskattebas

Sammanfattning

Kommissionen föreslår i direktivet att en gemensam konsoliderad bolagsskattebas införs på EU-nivå (i fortsättningen CCCTB-direktivet). Enligt förslaget ska en sådan skattebas fungera parallellt vid sidan av nuvarande nationella bestämmelser, dvs. systemet ska vara frivilligt och bolagen eller, i förekommande fall, företagsgruppen ska kunna välja att använda CCCTB-systemet eller det nationella systemet. Modellen innebär att samma skatteregler (dvs. skattemässigt resultat) tillämpas i alla medlemsstater och att en gemensam skattebas räknas fram för alla EU-företag i en företagsgrupp. Basen fördelas sedan mellan de stater där företagen är verksamma enligt en fördelningsnyckel. Staterna bestämmer själva vilken skattesats som ska tillämpas på sin andel av skattebasen.

Enligt kommissionen är en gemensam konsoliderad bolagsskattebas på EU-nivå nödvändig för att uppnå en fungerande inre marknad, eftersom de 27 olika skattesystemen sätter hinder i vägen för företagens gränsöverskridande verksamhet. Kommissionen menar att CCCTB skulle förbättra tillväxten, leda till fler arbetstillfällen, minska företagens administrationskostnader och medföra en ökad konkurrenskraft för EU-företag i förhållande till omvärlden. Därutöver är kommissionen av uppfattningen att EU skulle bli en mer attraktiv marknad för investeringar, både mellan EU-länder och från tredje land.

Den övergripande tanken är att förenkla för företag som verkar över gränserna genom att ersätta 27 olika företagsskattesystem med ett enda. Genom att skattebasen är tänkt att vara konsoliderad, dvs. ett gemensamt

skattemässigt resultat för alla företag i företagsgruppen, anser kommissionen att två stora konkreta problem för företagen blir lösta. Det ena är att förlustutjämning över gränserna skulle möjliggöras inom EU. Detta betyder att inom en företagsgrupp skulle vinster i ett land kunna kvittas mot förluster i ett annat land. Enligt kommissionen skulle detta minska diskrimineringen av företag verksamma på den inre marknaden.

Därutöver skulle problemen med internprissättning vid försäljning mellan EU-bolag inom samma företagsgrupp försvinna enligt kommissionen. I dag måste företagen sätta marknadsmässiga priser på dessa transaktioner enligt den s.k. armlängdsprincipen, vilket orsakar problem för såväl företag som skatteförvaltningar.

Andra fördelar som kommissionen tar upp är att de administrativa kostnaderna för företagen ska minska, bl.a. genom en s.k. "one-stop-shop". Detta betyder att företagen som använder systemet huvudsakligen ska kunna vända sig till ett lands skatteförvaltning. Dessutom är avsikten att CCCTB-direktivet ska utformas så att det är förenligt med EU-rätten, vilket leder till en ökad rättslig säkerhet. Ytterligare en fördel för medlemsstaterna som nämns är att möjligheterna till skatteplanering inom EU begränsas med harmoniserade regler. Därutöver bedöms antalet ärenden inom EU som rör ömsesidiga överenskommelser vid tillämpning av skatteavtal minska.

Regeringen kan konstatera att det förslag som kommissionen har lämnat är mycket omfattande och komplext. Förslaget måste därför analyseras närmare innan slutlig ställning kan tas, bl.a. måste effekten för svensk ekonomi, svenska företags konkurrenskraft och de offentliga finanserna analyseras. Det är svårt att bedöma förslagets förenlighet med, samt effekter för, övriga internationella åtaganden (såsom skatteavtal).

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I juli 1999 gav rådet kommissionen uppdraget att göra en studie om företagsbeskattningen och undersöka effekterna av sådana skatteregler som utgör hinder för och verkar avhållande på gränsöverskridande ekonomisk verksamhet på den inre marknaden. Under 2001 beslutade kommissionen om ett meddelande om en strategi för företagsbeskattningen (KOM (2001) 582 slutlig) där man drog slutsatsen att väsentliga hinder på företagsbeskattningens område fortfarande försvårade gränsöverskridande ekonomisk verksamhet inom den inre marknaden.

I september 2004 kom finansministrarna överens om att gå vidare med att undersöka förutsättningarna för en gemensam konsoliderad bolagsskattebas. Alla medlemsstater har deltagit i den arbetsgrupp som bistått kommissionen i det förberedande arbetet med direktivet. I de sex olika tekniska under-

grupperna har ett femtontal medlemsstater deltagit. Sverige har deltagit i alla grupper. Det sista mötet i arbetsgruppen hölls i april 2008.

Enligt kommissionen är syftet med CCCTB att komma till rätta med några avsevärda skattemässiga hinder mot tillväxt på den inre marknaden. Kommissionen menar att i avsaknad av gemensamma bolagsskatteregler leder samspelet mellan medlemsstaternas skattesystem ofta till överbeskattning och dubbelbeskattning och till hög administrativ börda för företagen. Man anser att detta verkar avhållande på investeringar i EU och strider mot prioriteringarna i ”Europa 2020”-strategin (”En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla”, se faktrapromemoria 2009/10:FPM56). Kommissionen är vidare av uppfattningen att CCCTB är ett viktigt initiativ på väg mot att ta bort hindren för att fullborda den inre marknaden som diskuteras i Inre marknadsakten (se meddelandet ”På väg mot en inre marknadsakt, Att skapa en verkligt konkurrenskraftig social marknads-ekonomi – Femtio förslag för att arbeta, driva företagsverksamhet och handel bättre tillsammans”, se faktrapromemoria 2010/11:FPM36). CCCTB finns även med som ett s.k. flaggskeppsinitiativ i kommissionens arbetsprogram för 2011, som presenterades samma dag. Vidare identifierades CCCTB som ett tillväxtfrämjande initiativ i den årliga tillväxtöversikten (se meddelandet ”Årlig tillväxtöversikt: vidareutveckling av EU:s samlade insatser mot krisen”, se faktrapromemoria 2010/11:FPM70).

Kommissionen överlämnade direktivförslaget om CCCTB till rådet den 22 mars 2011.

1.2 Förslagets innehåll

Allmänt

Enligt förslaget gäller direktivet företag som är etablerade enligt lagstiftningen i en medlemsstat och som både har en bolagsform som finns med i en lista i en bilaga till direktivet och är föremål för någon av de företagsskatter som räknas upp i en annan bilaga, eller någon liknande skatt som införs i framtiden. Direktivet omfattar även fasta driftställen i EU till företag som hör hemma i tredje land, om bolagsformen eller företagsskatten liknar de som anges i bilagorna.

Ett företag som omfattas av direktivet och som har skattemässig hemvist i en medlemsstat ska kunna ansöka om att tillämpa CCCTB-systemet om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda. Även andra företag kan ansöka om att tillämpa systemet i fråga om ett fast driftställe som driver verksamhet i en medlemsstat.

Företag som tillämpar CCCTB-systemet ska upphöra att vara föremål för nationella företagsskatteregler i alla avseenden som direktivet täcker, såvida det inte finns ett uttryckligt undantag. Detta innebär att ett företag som väljer

CCCTB ska beskattas helt och hållet enligt detta system och kan exempelvis inte använda nationella skatteincitament för forskning och utveckling.

Det föreslås särskilda regler för vad som ska gälla vid inträde i respektive utträde ur systemet, t.ex. hur tillgångar ska värderas, vad som ska gälla för gamla underskott och egenupparbetade immateriella tillgångar. På motsvarande sätt föreslås regler om hanteringen när ett enskilt företag lämnar en CCCTB-grupp.

Direktivförslaget innehåller även regler om att omstruktureringar ska kunna göras skattefritt, men med vissa undantag.

Enligt direktivet ska kommissionen efter fem år göra en översyn av hur direktivet tillämpas.

Beräkning av skattebasen (dvs. det skattemässiga resultatet)

Enligt förslaget till CCCTB-direktiv ska alla inkomster vara skattepliktiga om de inte uttryckligen undantas. Sådana undantag görs bl.a. för mottagen vinstutdelning, ersättning för avyttrade tillgångar som skrivits av kollektivt och inkomst från ett fast driftställe i tredje land. Undantag görs dock inte i vissa fall där det företag som har lämnat utdelning eller det fasta driftstället är lågbeskattat (dvs. om skattesatsen i det tredje landet är lägre än 40 % av den generella skattesatsen i alla medlemsstater). Royalty- och ränteinkomster föreslås vara skattepliktiga, med avräkning för innehållen källskatt.

Från skattepliktiga intäkter ska avdrag få göras för kostnader i näringsverksamheten och för vissa andra poster. Avdrag ska normalt sett få göras för alla kostnader som hänför sig till försäljning och kostnader som den skattskyldige har haft för att erhålla eller säkerställa inkomster. Vidare föreslås avdrag få göras för i princip alla forsknings- och utvecklingskostnader och kostnader som uppkommit för att ta in kapital eller ta upp lån i näringsverksamheten. Det ska finnas en lista över icke-avdragsgilla kostnader.

Anläggningstillgångar ska enligt förslaget skrivas av. Tillgångar som har en ekonomisk livslängd på högst ett år eller en anskaffningsutgift på högst 1 000 EUR skrivs av direkt. Långfristiga materiella tillgångar (nyttjandeperiod på minst 15 år) skrivs av individuellt på 15 år. Immateriella tillgångar ska också skrivas av individuellt, antingen på den tid som tillgången har rättsligt skydd eller, om det inte går att fastställa, på 15 år. Övriga tillgångar skrivs av kollektivt med 25 % på det skattemässiga värdet. Materiella tillgångar som inte förslits och föråldras ska inte skrivas av alls (mark, konstföremål, antikviteter eller juveler).

Enligt direktivförslaget får underskott kvittas mot framtida vinster utan någon tidsbegränsning. Det ska inte vara tillåtet att kvitta underskott mot tidigare års vinster.

Konsolidering

I direktivförslaget föreslås att konsolidering ska göras om villkoren i ett tvåstegstest är uppfyllda. Konsolidering är obligatoriskt för samtliga företag i

en företagsgrupp som uppfyller kriterierna. Det går alltså inte att välja att konsolidera bara några av företagen i en företagsgrupp. De dotterbolag som ska omfattas av konsolidering är alla dotterbolag som ägs direkt eller indirekt och där moderbolaget har följande rättigheter:

- mer än 50 % av rösterna; och
- mer än 75 % av det egna kapitalet eller en rätt till mer än 75 % av vinsten.

Om ett moderbolag uppfyller kriterierna ska innehavet anses uppgå till 100 % när testet ska utföras i nästa ägarled. Avsikten är att testet ska säkerställa en hög nivå av ekonomisk integration mellan medlemmarna i företagsgruppen.

När den konsoliderade skattebasen ska beräknas ska man enligt förslaget bortse från vinster och förluster hänförliga till transaktioner mellan medlemmarna i företagsgruppen. Detta innebär att man kan bortse från internprissättning i dessa avseenden.

Transaktioner mellan närstående företag

För transaktioner mellan en skattebetalare och ett närstående företag som inte är medlem i samma företagsgrupp, dvs. som inte konsolideras, ska internprissättningsreglerna (armlängdsprincipen) fortfarande tillämpas.

Antimissbruksregler

I direktivet lämnas förslag på en generalklausul mot skatteflykt som innebär att konstlade transaktioner inte ska beaktas om de vidtagits enbart för att undvika skatt. Denna bestämmelse ska inte tillämpas på verkligt kommersiell verksamhet. I direktivet finns även förslag på särskilda regler för att motverka vissa specifika missbrukssituationer. Det finns bl.a. regler som begränsar rätten att göra avdrag för ränta och s.k. CFC-regler, dvs. regler om delägarbeskattning för innehavare i lågbeskattade utländska företag.

Fördelning av den konsoliderade skattebasen

Nyckeln för att fördela den konsoliderade skattebasen föreslås bestå av tre likvärdiga faktorer, nämligen 1/3 arbetskraft, 1/3 tillgångsmassa och 1/3 försäljning. Faktorn för arbetskraft består till hälften av antalet anställda och till andra hälften av lönesumman. I faktorn för tillgångsmassa ingår alla materiella anläggningstillgångar. Immateriella tillgångar och finansiella tillgångar undantas från nyckeln med hänsyn till dess rörliga karaktär och risken för kringgående.

En ventil föreslås också som innebär att om utfallet av fördelningen till ett visst företag inte reflekterar dess affärsverksamhet på ett rättvisande sätt kan den s.k. huvudskattebetalaren (normalt sett moderbolaget) eller den behöriga myndigheten i undantagsfall begära att en alternativ metod används. Med hänsyn till att alla berörda medlemsstater måste vara överens om den

alternativa metoden kommer ventilen sannolikt att bli svår att tillämpa i praktiken.

Vidare föreslås särskilda regler för finansiella institut, försäkringsbolag, olje- och gasföretag, rederiverksamhet, sjötransporter på inre vatten samt för luftfartsverksamhet. Direktivet möjliggör att särskilda skatteregimer såsom tonnageskatt undantas från CCCTB-gruppen.

Det bör noteras att den schablonmässiga fördelning av vinsten mellan närstående företag i olika länder som ska göras enligt CCCTB innebär ett avsteg från de internationellt vedertagna principer som överenskommits inom OECD avseende internprissättning. Fördelningen strider således mot armlängdsprincipen och ger i stället uttryck för en fördelningsmetod som OECD uttryckligen har avvisat.

Administrativt ramverk

Direktivet innehåller regler för ansökningsproceduren, beskattningsår och deklarationsförfarande. Vidare föreslås regler om ändringar av taxeringen. Det är även tänkt att det ska finnas en s.k. huvudskattebetalare (normalt sett moderbolaget i en företagsgrupp).

Enligt systemet är det tänkt att en CCCTB-företagsgrupp ska kunna vända sig till en enda skattemyndighet, den s.k. huvudskattemyndigheten, som är skattemyndigheten i den medlemsstat där gruppens moderbolag (huvudskattebetalaren) har skatterättslig hemvist (s.k. one-stop-shop). I direktivet föreslås även förfaranderegler för den administrativa hanteringen av systemet. Vidare föreslås regler om att det ska vara möjligt att få förhandsbesked från en behörig myndighet i den medlemsstat där skattebetalaren har hemvist eller ett fast driftställe. Denna funktion föreslås gälla för transaktioner som ska vidtas eller avseende sammansättningen av en företagsgrupp.

Enligt förslaget ska revisioner initieras och samordnas av huvudskattemyndigheten, men en skattemyndighet i en medlemsstat där ett företag i CCCTB-gruppen är skattskyldigt kan begära att en revision ska göras.

Den behöriga myndigheten i en medlemsstat där ett företag i en CCCTB-grupp har hemvist eller är etablerat föreslås kunna överklaga vissa beslut av huvudskattemyndigheten till domstol i den medlemsstat där huvudskattemyndigheten är belägen.

Direktivförslaget reglerar även vilka beslut en huvudskattebetalare ska kunna överklaga, vilket bl.a. gäller ansökan om att tillämpa CCCTB-systemet och ändringar i taxeringen.

Tvister mellan skattebetalare och skattemyndigheter är tänkta att hanteras av ett administrativt organ. Detta organ ska ha behörighet att som första instans pröva överklaganden enligt den lag som gäller i den medlemsstat där huvudskattemyndigheten hör hemma.

Kommittéförfarande

Enligt direktivförslaget ska kommissionen få rätt att anta delegerade akter enligt art. 290 i EUF-fördraget på obestämd tid. Denna behörighet föreslås gälla uppdatering av bilagorna när nya bolagsformer och bolagsskatter tillkommer samt listan om icke-avdragsgilla skatter. Det gäller även olika frågor rörande leasing samt definitionen av de olika kategorierna för anläggningstillgångar.

För att tillförsäkra enhetliga villkor vid genomförandet av direktivet föreslås kommissionen genom s.k. kommittéförfarande ("kommittologi") även få behörighet att hantera det årliga antagandet av en lista av bolagsformer i tredje land som uppfyller kriterierna i direktivet. Detsamma gäller beräkningen av faktorerna för arbetskraft, tillgångsmassan och försäljning samt fördelningen av anställda och lönesumman, tillgångar och försäljning till respektive faktor. Kommissionen föreslås också få behörighet att hantera värderingen av tillgångar för tillgångsfaktorn.

Därutöver föreslås kommissionen få behörighet att ta fram ett standardformulär för ansökning om att tillämpa systemet samt regler för elektronisk inlämning, blanketter för deklarationen resp. den konsoliderade deklarationen och om vilken ytterligare dokumentation som ska krävas. Enligt förslaget ska kommissionen även få behörighet att diskutera tillämpningen av den ovan nämnda ventil som föreslås avseende fördelningsmekanismen.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Kommissionen föreslår att CCCTB-direktivet ska fungera parallellt med det nationella företagsskattesystemet. Vid ett sådant scenario skulle några materiella ändringar i princip inte behövas i den befintliga nationella lagstiftningen för bolagsbeskattning. En hel del ändringar skulle dock behöva göras för att reglera vad som ska gälla när företagen går in och ur de parallella systemen. Dessutom skulle sannolikt någon form av "portal-paragraf" behöva införas i inkomstskattelagen (1999:1229), om att företag som tillämpar CCCTB-systemet inte omfattas av inkomstskattelagen, såvida det inte uttryckligen anges. Vidare skulle själva implementeringen av ett sådant system innebära ett betydande arbete eftersom det innebär att ett helt nytt, parallellt, system för bolagsbeskattning samt ett administrativt ramverk för beskattningen måste införas. Det är i dagsläget inte möjligt att överblicka vilka ändringar i övrig lagstiftning som kan aktualiseras vid ett genomförande av direktivförslaget.

Enligt kommissionens bedömning har direktivförslaget inte några budgetära konsekvenser för EU. Kommissionen uppger att en mycket detaljerad konsekvensanalys har gjorts som inkluderar resultatet av flera studier. Det ekonomiska resultatet av konsekvensanalysen är, enligt kommissionen, att undanröjandet av de identifierade företagsskattehindren skulle innebära att företagen får möjlighet att göra bättre ekonomiska val och därför förbättra den övergripande effektiviteten i ekonomin. Kommissionens konsekvensanalys visar emellertid att en fördelningsnyckel där arbetskraft, tillgångar och försäljning viktas lika, minskar den svenska bolagsskattebasen med 1 procent, vilket motsvarar över 1 mdkr.

Av direktivförslaget framgår att kommissionen har jämfört fyra olika alternativ med alternativet att inte göra några förändringar alls. De första två alternativen är att antingen införa ett frivilligt eller ett obligatoriskt system med gemensamma företagsskatte regler utan konsolidering inom EU (CCTB). Detta skulle kräva separat redovisning även i fortsättningen vid koncern-interna transaktioner. Ett annat alternativ som övervägts är att istället införa ett obligatoriskt CCCTB-system för företag och filialer med hemvist i EU som uppfyller kriterierna i direktivet. Det alternativ som kommissionen har valt att föreslå är ett frivilligt CCCTB-system. Detta förslag innebär gemensamma företagsskatte regler och konsolidering av EU-företag. Dessutom behövs inte separat redovisning för berörda företag avseende interna transaktioner, vilket betyder att problemen med internprissättningsprincipen begränsas inom EU.

Enligt kommissionen leder båda de sistnämnda alternativen till en marginellt högre välfärd. Denna välfärdsvinst uppstår via minskade administrationskostnader när problem och administrativ börda relaterade till internprissättning minskar, när företagen har en skattebas att hantera istället för 27, samt när man tillåter internationell förlustutjämning inom en koncern. Vidare hävdar kommissionen att ett frivilligt CCCTB-system är att föredra, eftersom det leder till det relativt mest förmånliga makroekonomiska utfallet med hänsyn till sysselsättning. Kommissionens konsekvensanalys visar dock endast att ett frivilligt CCCTB, jämfört med de andra alternativ kommissionen undersökt, är det minst oförmånliga alternativet sett till sysselsättning, investeringar och BNP.

Regeringen vill framhålla att även om införandet av ett CCCTB-system skulle vara budgetmässigt neutralt för EU som institution, så kommer det inte att vara budgetmässigt neutralt för enskilda medlemsstater. Även om någon närmare analys ännu inte har gjorts av förslaget finns det flera faktorer som tyder på att bolagsskatteintäkterna för Sverige riskerar att sjunka om ett CCCTB-system införs. En sådan omständighet är att det troligen är framför allt företag som tror att de sänker sin skattebörda som skulle välja att tillämpa systemet (eftersom det är frivilligt). Andra faktorer som kan antas påverka skattebasen är att förlustutjämning mellan länder kommer att tillåtas och att det är sannolikt att nya former av skatteplanering kommer att uppstå,

t.ex. genom att de poster som ingår i fördelningsnyckeln påverkas. Det är också troligt att det, på grund av kravet på enhällighet, skulle bli svårare och ta längre tid att täppa till kryphål i lagstiftningen, vilket skulle påverka skatteintäkterna negativt. Den omständigheten att skatteplanering via internprissättning försvåras inom EU för de företag som deltar i systemet kan däremot väntas leda till ökade skatteintäkter. Dessutom innebär systemet med konsolidering och den därpå följande fördelningen av koncernens vinst att vissa medlemsstater skulle bli vinnare och vissa andra förlorare jämfört med dagens system. Det bör också understrykas att de svenska avskrivningsreglerna är mer generösa än de regler som föreslås för CCCTB-systemet.

Kommissionens förslag avser en frivillig CCCTB, dvs. ett företag ska kunna välja att även fortsättningsvis använda de svenska reglerna. Om de försämrade avskrivningsmöjligheterna är betydande riskerar kapitalintensiva företag att i praktiken stängas ute från CCCTB.

En obesvarad fråga är om medlemsstaterna behöver ha samma skattesats för CCCTB som för den nationellt bestämda skattebasen, eller om olika skattesatser kan tillämpas för de olika baserna.

Det lämnade förslaget är omfattande och komplext. Det är svårt att bedöma effekterna för svensk ekonomi och konkurrenskraften. Vidare är de budgetmässiga konsekvenserna av förslaget oklara.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Kommissionens förslag om en gemensam bolagsskattebas är omfattande och komplext. Det måste därför analyseras närmare innan slutlig ställning kan tas, bl.a. måste effekterna för svensk ekonomi, svenska företags konkurrenskraft och de offentliga finanserna analyseras.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Övriga medlemsstaters inställning till själva direktivförslaget är ännu inte känd. I samband med att frågan har varit uppe i Ekofin-rådet har många medlemsstater uttalat att det varit för tidigt att ta ställning till CCCTB och enskilda frågor. I det sammanhanget har vissa medlemsstater varit negativa eller skeptiska till CCCTB. Frågan är politiskt viktig för några stora medlemsstater som, åtminstone tidigare, aviserat att ett fördjupat samarbete kan aktualiseras om en överenskommelse om ett direktiv inte kan uppnås i rådet.

Europaparlamentet och EESK (Europeiska ekonomiska och sociala kommittén) har för några år sedan uttalat sig positivt till kommissionens tankar om en gemensam konsoliderad bolagsskattebas.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget kommer att skickas ut på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Enligt art. 115 i fördraget om Europeiska Unionens Funktionssätt (EUF) beslutas skattefrågor med enhällighet i ministerrådet, efter att Europaparlamentet och ekonomiska och sociala kommittén hörts.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Subsidiaritetsprincipen

Subsidiaritetsprincipen regleras i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. Enligt denna ska unionen, på de områden där den inte har exklusiv befogenhet, vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar bättre kan uppnås på unionsnivå.

Enligt Lissabonfördraget ska alla nationella parlament få del av utkastet till lagstiftningsakter för att bedöma initiativens förenlighet med subsidiaritetsprincipen. I enlighet med 10 kap. 6 § riksdagsordningen har riksdagen att pröva om lagstiftningsakten strider mot subsidiaritetsprincipen.

Riksdagen har nu fått del av förslaget till direktiv om en gemensam konsoliderad bolagsskattebas inom EU och beretts möjlighet att inom åtta veckor lämna ett motiverat yttrande till EU:s institutioner. Riksdagens skatteutskott har den 14 april 2011 beslutat att inhämta regeringens bedömning av förslagets förenlighet med subsidiaritetsprincipen. Regeringen ska, i enlighet med 10 kap. 6 § tredje stycket riksdagsordningen, inom två veckor informera utskottet om sin bedömning.

Kommissionen anser att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen eftersom man anser att de identifierade skattemässiga hindren för företagen,

vilka främst avser gränsöverskridande situationer, endast kan lösas genom lagstiftning på EU-nivå och inte genom individuella åtgärder på medlemsstatsnivå. CCCTB, dvs. ett enda system med regler för att beräkna, konsolidera och fördela skattebasen för närstående företag inom EU, är tänkt att eliminera de skattemässiga hinder som företag som är verksamma på den inre marknaden möter i form av 27 olika skattesystem och skattemyndigheter. Kommissionen menar att reglerna i förslaget, exempelvis möjligheten till gränsöverskridande förlustutjämnning eller skattefria koncernomstruktureringar, skulle vara ineffektiva och sannolikt skapa snedvridningar på den inre marknaden, främst genom dubbelbeskattning eller icke-beskattning, om varje medlemsstat skulle tillämpa sitt eget system. Enligt kommissionen skulle inte heller olika nationella regler för fördelning av vinster (s.k. internprissättningsregler) förbättra den nuvarande, redan komplexa, processen av att fördela företagsvinster mellan närstående företag.

Regeringen vill inledningsvis framhålla att grundprincipen om skatte-soveränitet för medlemsstaterna måste värnas när det gäller direkta skatter. I dessa avseenden bestämmer i princip den enskilda medlemsstaten själv. Det faller inom ramen för varje medlemsstats nationella kompetens att säkra välfärden genom att ta ut och använda skatteintäkter på lämpligt sätt. Företagsbeskattningen är nära integrerad med både andra delar av skatteområdet och med medlemsstaternas ekonomiska och politiska förhållanden. Sett från det perspektivet är medlemsstaten bättre lämpad än EU att bedöma och överblicka hur företagsbeskattningen bör utformas för att nå politiska och ekonomiska mål både nationellt och inom EU. Nationella företags-skattesystem är generellt sett utformade på ett sätt som passar näringslivsstrukturen i varje enskild medlemsstat (bank och finans, industri, jordbruk etc.). Det kan därför hävdas att det finns en risk för att CCCTB skulle kunna minska konkurrensen och därmed negativt påverka produktiviteten inom EU. Vidare är den rättsliga grunden för förslaget artikel 115 i FEUF, vilket innebär att rådet ska utfärda direktiv om tillnärmning av lagar som direkt inverkar på den inre marknads upprättande eller funktion. Delar av förslaget går längre. Det gäller t.ex. den förändrade fördelningen av skatteintäkter som fördelningsnyckeln ger upphov till. Vilka åtaganden respektive eftergifter som en medlemsstat ska göra i förhållande till andra medlemsstater när det gäller fördelningen av skatteintäkter är främst en fråga som medlemsstaterna är bäst lämpade att bedöma. En förändrad skattefördelning mellan medlemsstaterna är inte heller nödvändig för att den inre marknaden ska fungera bättre.

Regeringen håller dock med kommissionen om att flera av de fördelar med CCCTB som lyfts fram för företagen bäst skulle uppnås genom lagstiftning på EU-nivå. Detta gäller bl.a. vissa av de administrativa förenklingar som kan förutses och minskade dokumentationskrav inom EU. Det gäller också risken för dubbelbeskattning och möjligheten till gränsöverskridande kvittning av förluster. Detsamma gäller den ökade rättsliga säkerhet för medlemsstater som bl.a. följer av att direktivet utformas så att det är förenligt med EU-rätten. Samtidigt tyder dock erfarenheter från mervärdesskatte-

området på att problem med rättsäkerheten inte försvinner vid en harmonisering, utan blir av en annan art och främst handlar om genomförandet av direktivet.

Även om invändningar kan riktas mot delar av förslaget i subsidiaritetshänseende, anser regeringen sammantaget att det inte finns skäl att ifrågasätta kommissionens bedömning att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Proportionalitetsprincipen

Enligt kommissionen är förslaget också i linje med proportionalitetsprincipen. Kommissionen anser att den föreslagna harmoniseringen av bolagsskattebasen – som är utformad som ett frivilligt system – är både lämplig och nödvändig för att komma till rätta med de identifierade skattehindren och åtgärda de element som snedvrider den inre marknaden. Kommissionen menar att förslaget väntas skapa fördelaktigare villkor för investeringar på den inre marknaden, eftersom de administrativa kostnaderna väntas minska. Vidare menar kommissionen att företagen bör ha stor nytta av att slippa hanteringen av internprissättning, möjligheten till gränsöverskridande förlustutjämnning samt av att kunna göra koncerninterna omorganisationer utan skattemässiga effekter. Kommissionen anser att de positiva effekterna bör överväga de ökade finansiella och administrativa kostnader som nationella skattemyndigheter kan få i ett första steg vid ett införande av systemet.

Regeringens uppfattning är att det är tveksamt om ett CCCTB-system skulle fungera bättre i praktiken än den nuvarande situationen med olika skattesystem och vilka fördelar ett sådant system eventuellt skulle kunna ha. Anledningen till detta är att för att komma till rätta med de problem som kommissionen identifierat skulle regelverket behöva utformas på ett sådant sätt att nya komplikationer skulle uppkomma. Som exempel kan nämnas den schablonmässiga fördelningen av resultat till de olika bolagen. Det bör observeras att en sådan fördelning av vinsten mellan närstående företag i olika länder innebär ett avsteg från de internationellt vedertagna principer som överenskommits inom OECD avseende internprissättning. Fördelningen strider således mot armlängdsprincipen och ger i stället uttryck för en fördelningsmetod som OECD uttryckligen har avvisat. Det är också svårt att bedöma förslagets förenlighet med, samt effekter för, övriga internationella åtaganden (såsom skatteavtal). Det föreslagna systemet är vidare oprecist, vilket skulle kunna leda till osäkerhet eller till att olika medlemsstater implementerar direktivet på olika sätt. Det är även oklart hur företagens administrativa börda skulle påverkas av ett system som inte har något samband med dess affärsredovisning.

Regeringen vill dessutom framhålla att ett frivilligt parallellt system innebär att medlemsstaterna kommer att få permanent ökade administrativa kostnader eftersom det skulle innebära en hantering av både det nationella

systemet och CCCTB-systemet. Det kan ifrågasättas om detta, såsom kommissionen påpekar, vägs upp av minskade möjligheter till skatteplanering samt en förväntad minskning i antalet dispyter med hänsyn till EU-rätten och i antalet ärenden som handlar om ömsesidig överenskommelse vid tillämpning av skatteavtal. Det är därför osäkert om de positiva effekterna av ett införande av ett CCCTB-system skulle överväga de ökade kostnaderna. Mot denna bakgrund anser regeringen att det finns tveksamheter kring om förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det ungerska ordförandeskapet avser att ta upp frågan för första gången i rådets högnivågrupp för skattefrågor den 28 april 2011 och i rådsarbetsgruppen för skattefrågor (direkt beskattning) den 5 maj 2011. Det är oklart när frågan väntas tas upp på Ekofin-rådets agenda. Regeringskansliet kommer att sända ut förslaget på remiss.

4.2 Fackuttryck/termer

Armlängdsprincipen - Internationellt vedertagen princip för prissättning av transaktioner mellan närstående företag i olika länder. Principen innebär att nämnda transaktioner ska ske på marknadsmässiga villkor.

CCCTB - En gemensam konsoliderad bolagsskattebas på EU-nivå (common consolidated corporate tax base)

CFC-regler – Regler om delägarbeskattning för innehavare i lågbeskattade utländska företag

Internprissättning - Prissättning av transaktioner mellan närstående bolag med hemvist i olika länder.

Delegerad befogenhet – Befogenhet som delegeras från lagstiftaren (Europaparlamentet och rådet) till kommissionen, regleras i artikel 290 EUF-fördraget. Delegerad befogenhet kan endast tillämpas om befogenheten härleds från en lagstiftningsakt. Den delegerade befogenheten kan endast tillämpas på akter med allmän räckvidd som inte är lagstiftningsakter och som kompletterar eller ändrar vissa icke väsentliga delar av den lagstiftningsakt den är knuten till.

Delegerad akt – Akt antagen av kommissionen med delegerad befogenhet.

Genomförandebefogenhet – Befogenhet att, i de fall enhetliga villkor för genomförande krävs, mer precist genomföra rättsligt bindande akter genom

att anta genomförandeakter. Lagstiftaren (Europaparlamentet och rådet) kan genom en lagstiftningsakt tilldela kommissionen, eller i vederbörligen motiverade fall rådet, denna befogenhet enligt artikel 291 EUF-fördraget. I de allra flesta fall tillämpas genomförandebefogenhet genom kommittéförfarande.

Genomförandeakt – Akt antagen av kommissionen eller rådet med genomförandebefogenhet.

Kommittéförfarande ("kommittologi") – Innebär att kommissionen måste samråda med särskilda kommittéer när den genomför EU-lagstiftning i enlighet med det uppdrag som lagts fast i respektive rättsakt. Kommittéerna består av experter från EU:s medlemsstater och möjliggör för kommissionen att föra en dialog med förvaltningarna i medlemsstaterna innan den vidtar genomförandeåtgärder samtidigt som systemet garanterar medlemsstaternas kontroll över kommissionens genomförandebefogenhet.

"Kommittéordning" eller *"Kommittéväsende"* – De olika typer av kommittéer som finns.

Konsoliderad – Ett gemensamt skattemässigt resultat beräknas för alla EU-företag i företagsgruppen som uppfyller villkoren för konsolidering, vilket innebär en gränsöverskridande kvittning av vinster och förluster.

Tvåstegstest – Två olika kriterier ska vara uppfyllda samtidigt. Enligt direktivet gäller detta t.ex. som villkor för att konsolidering ska få ske, dvs. både kriterierna för kontroll och ägande ska vara uppfyllda (Art. 54).